

2.1 Solpletter på udsnit af Solen.

(Sophus Tromholt, *En Reise gennem Verdensrummet. Fire Foredrag*, 1889, s. 48).

Europa i 1859 blandt andet blev observeret i København, London, Paris, Wien, ja helt ned til Rom og Athen, mens man i den amerikanske del af Verden observerede nordlys helt ned til Florida og i Havanna i Cuba.

Den store Carrington-storm

Den 1. september 1859 skete noget helt enestående: For første gang blev et soludbrud observeret, mens det fandt sted. Det store solpletområde, som havde givet de heftige nordlys og elektriske forstyrrelser den 28. og 29. august, havde nu bevæget sig hen over midten af solskiven og var kommet til en position lidt til højre for midten af solskiven. Nu skete der en ny eksplosion i området, og denne gang blev udbruddet observeret direkte af den britiske astronom, Richard C. Carrington, som kom til at lægge navn til hele begivenheden, så dette soludbrud og den efterfølgende magnetiske storm nu kaldes Carrington-stormen.

Carrington har selv beskrevet observationerne i sin beretning til "Royal Astronomical Society" den 11. november 1859 med titlen: "Beskrivelse af den enestående begivenhed set på Solen den 1. september 1859" (i oversættelse):

Mens jeg var optaget af mine sædvanlige observationer af former og positioner af solpletter om formiddagen den 1. september, iagttog jeg en hændelse, som jeg tror, er overmåde sjælden. Solskiven var, som sædvanlig, projiceret på en matglasplade, og på en afstand og med en styrke, som gav et billede på omkring 11 tommer i diameter.

Jeg havde optegnet alle solpletgrupper og fritliggende solpletter, da så inden for omkredsen af den store nordlige gruppe (hvis størrelse tidligere havde givet anledning til